

ΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΟ 24<sup>Ο</sup> ΣΥΝΕΔΡΙΟ  
ΙΕΝΕ «ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2019»

**«Ο ΚΟΜΒΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»**

ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑ, 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

«Το Ελληνικό και Διεθνές Ενεργειακό Τοπίο»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την πρόσκληση που μου απηύθυνε καθώς και όλους εσάς για την παρουσία σας εδώ.

Σήμερα που τα ενεργειακά ζητήματα βρίσκονται στο επίκεντρο του δημοσίου διαλόγου όσο ποτέ άλλοτε, οργανισμοί σαν το ΙΕΝΕ με τις μελέτες, τα συνέδρια και την γενικότερη δράση τους είναι εξαιρετικά ωφέλιμοι και παραπάνω από απαραίτητοι.

Η Χώρα μας, μετά από μια δεκαετία κρίσης και αβεβαιότητας, ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση και προσβλέπει σε μια ισχυρή αλλά και δίκαιη οικονομική ανάπτυξη προς όφελος όλων των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Ο συνεχώς μεταβαλλόμενος και εξελισσόμενος τομέας της ενέργειας έχει να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στον κόσμο που ανοίγεται μπροστά μας.

Η κατεπείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση προς καθαρές μορφές ενέργειας.

Οι προκλήσεις είναι πολυάριθμες όμως η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση στέκονται απέναντί τους με θάρρος και αποφασιστικότητα.

## ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΟΠΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Είναι κοινή παραδοχή ότι με τις πολιτικές που εφαρμόζονται σήμερα σε παγκόσμιο επίπεδο, η επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων είναι αδύνατη.

*[η συμφωνία περιλαμβάνει ένα σχέδιο δράσης για την διατήρηση της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα και της συνέχισης των προσπαθειών για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα]*

Αυτό τονίζει άλλωστε μεταξύ άλλων και η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (International Energy Agency) στο World Energy Outlook για το 2019 που δημοσιεύτηκε την προηγούμενη εβδομάδα και για το οποίο θα μιλήσει φυσικά στη συνέχεια ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας.

Στις σημερινές συνθήκες όπου οι ισχυροί του πλανήτη στέλνουν πολλές φορές αντιφατικά μηνύματα και εναλλάσσουν συχνά τις πολιτικές τους κατευθύνσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δείξει στην πράξη με τρόπο αταλάντευτο ότι η μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής και η ενεργειακή μετάβαση αποτελούν σαφείς και αδιαπραγμάτευτες προτεραιότητες.

Αυτό αντικατοπτρίζεται αφενός στον πρωταγωνιστικό ρόλο που διαδραμάτισε η Ένωση στην επίτευξη της Συμφωνίας των Παρισίων (2015) και στην μετέπειτα συμφωνία των κανόνων

εφαρμογής της (Rulebook) στο Κατοβίτσε το 2018 και αφετέρου από τους φιλόδοξους στόχους που έχει θέσει στο εσωτερικό της.

Το **Clean energy for all Europeans package** υπηρετεί την Μακροπρόθεσμη Στρατηγική της Ένωσης (Long Term Strategy) για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, την υλοποίηση των 5 διαστάσεων της Ενεργειακής Ένωσης (ενεργειακή ασφάλεια, ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, ενεργειακή απόδοση, απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, ανταγωνιστικότητα-έρευνα-καινοτομία) και αποσκοπεί σε οφέλη για τους καταναλωτές, το περιβάλλον και την οικονομία γενικότερα.

Πιο συγκεκριμένα, όπως είναι γνωστό, οι στόχοι που τέθηκαν για το 2030 αφορούν της επίτευξη 40% μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με το 1990, τουλάχιστον 32% μερίδιο των ΑΠΕ στην κατανάλωση ενέργειας και τέλος η κατά τουλάχιστον 32.5% βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Οι στόχοι είναι μακράν οι πιο φιλόδοξοι σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή που αναμένεται να αναλάβει καθήκοντα σύντομα έχει ήδη εξαγγείλει δια στόματος της Προέδρου της και του αρμόδιου αντιπροέδρου την παρουσίαση ενός Green Deal for Europe, μιας Πράσινης Συμφωνίας για την Ευρώπη η οποία θα υιοθετεί τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050. Είμαστε υπερήφανοι που η Ευρώπη φιλοδοξεί να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη Ήπειρος.

Παράλληλα υπάρχει η πολιτική βούληση σε επίπεδο Επιτροπής να αναθεωρηθούν προς τα πάνω οι υπάρχοντες στόχοι για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030, από 40%, σε 50% ή και 55%.

Στο πλαίσιο αυτό θα κινηθεί και η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο επερχόμενο COP25 που θα διεξαχθεί στις αρχές Δεκεμβρίου στη Μαδρίτη.

Μόνη της η Ευρώπη δεν μπορεί να σώσει τον πλανήτη. Είναι σαφές όμως ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βαδίζει στον σωστό δρόμο και αποτελεί παράδειγμα που πρέπει να ακολουθήσουν τα υπόλοιπα Κράτη και ιδιαίτερα οι μεγάλες οικονομίες.

## ΕΛΛΑΔΑ - ΕΣΕΚ

Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει με θέρμη τους φιλόδοξους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι επειδή κάποιος μας τους επέβαλε αλλά επειδή πιστεύουμε βαθιά ότι η μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα αποτελεί μονόδρομο.

Σε αυτό το πλαίσιο, το αναθεωρημένο ΕΣΕΚ που θα κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος του έτους θα τεθεί το αμέσως επόμενο διάστημα σε δημόσια διαβούλευση, θα συζητηθεί στη Βουλή ενώ θα υποβληθεί εν τέλει στο ΚΥΣΟΙΠ.

Το ΕΣΕΚ που θα κατατεθεί θα είναι φιλόδοξο και εμπροσθοβαρές και θα αποτελέσει το βασικό πυλώνα πάνω στον οποίο θα οικοδομηθεί η εθνική ενεργειακή πολιτική της επόμενης δεκαετίας. Θα λειτουργήσει ταυτόχρονα και ως οδικός χάρτης για την ολοκλήρωση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής (Long Term Strategy) για το 2050.

Σε ότι αφορά τις ΑΠΕ, το ΕΣΕΚ θα προβλέπει τη συμμετοχή τους ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας μέχρι το 2030 στο 35%, με αποτέλεσμα να ξεπερνά και τον ευρωπαϊκό στόχο του 32%. Καθίσταται σαφές το γεγονός ότι κινούμαστε προς ένα νέο ενεργειακό μοντέλο στο οποίο ο ήλιος και ο άνεμος θα αποτελούν τον βασικό εθνικό ενεργειακό μας πόρο.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού αναμένεται να εγκατασταθούν πάνω από 8 GW νέων αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων, με εκτιμώμενες συνολικές επενδύσεις της τάξεως άνω των 6 δις ευρώ. Η μεγάλη πλειοψηφία των νέων

αυτών έργων (πάνω από το 90%) θα έχουν υποχρέωση συμμετοχής στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ενώ τα περισσότερα από αυτά αναμένεται να λειτουργούν χωρίς την ανάγκη λειτουργικής ενίσχυσης.

Στην κλιματικά ουδέτερη οικονομία του μέλλοντος οι ΑΠΕ θα αποτελούν τη βασική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας, διασφαλίζοντας τον ενεργειακό εφοδιασμό για όλους τους πολίτες σε χαμηλό κόστος. Στην Ελλάδα, ακόμη και πριν από το 2025 η ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ θα ξεπερνά το 50% της καθαρής εγχώριας ηλεκτροπαραγωγής, ενώ μέχρι το 2030 το μερίδιο στην τελική ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας θα ξεπερνά το 60%. Ειδικά σε ότι αφορά το μερίδιο μόνο των αιολικών και φωτοβολταϊκών στην καθαρή εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή, αυτό αναμένεται μέχρι το 2030 να ξεπεράσει το 50% και θα αποτελεί ένα από τα υψηλότερα μερίδια συμμετοχής μη ελεγχόμενων ΑΠΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η **ενεργειακή απόδοση** είναι ένας τομέας στον οποίο προσδίδουμε μεγάλη σημασία. Η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ο ευκολότερος τρόπος προκειμένου να μειωθεί το κόστος των καταναλωτών μειώνοντας παράλληλα τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Για τον λόγο αυτό, στόχος της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να εφαρμοστεί ένας αποτελεσματικός συνδυασμός κανονιστικών παρεμβάσεων χρηματοδοτικών εργαλείων που θα επιτρέψουν να αξιοποιηθεί το δυναμικό που υπάρχει για εξοικονόμηση ενέργειας. Το σκοπούμενο αποτέλεσμα είναι να επιτευχθεί στόχος βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης άνω του 35%, παραπάνω δηλαδή και από τον αντίστοιχο κεντρικό ευρωπαϊκό στόχο.

Η πλήρης **απολιγνιτοποίηση** της χώρας μέχρι το 2028, όπως ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός, είναι από τα μεγαλύτερα στοιχεία που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Δεν χωρά αμφιβολία ότι ο στόχος αυτός είναι φιλόδοξος, συμβαδίζει όμως πλήρως με τις διεθνείς ενεργειακές εξελίξεις και κατατάσσει την

Ελλάδα στην εμπροσθοφυλακή της ενεργειακής μετάβασης. Η απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων θα γίνει με τρόπο δίκαιο, συντεταγμένο και υπεύθυνο στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου και πολυδιάστατου master plan μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών στην μεταλιγνιτική εποχή που θα παρουσιαστεί στα μέσα του 2020.

## ΕΛΛΑΔΑ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ

Ταυτόχρονα, και ιδιαίτερα σε ότι αφορά την γειτονιά μας, την Νοτιοανατολική Ευρώπη, η Ελλάδα έχει να διαδραματίσει βασικό ρόλο στον ενεργειακό χάρτη της περιοχής και η ανάπτυξη των ηλεκτρικών διασυνδέσεων με τα ηλεκτρικά συστήματα των γειτονικών μας χωρών αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα.

Η ίδρυση του Συντονιστή Περιφερειακής Ασφάλειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Regional Security Coordinator – RSC), με έδρα την Θεσσαλονίκη αποτελεί μια πολύ θετική εξέλιξη εντός του πλαισίου αυτού.

Η εξωστρεφής ενεργειακή πολιτική που προωθεί δυναμικά η Ελληνική Κυβέρνηση έχει ως στόχο να εδραιώσει την χώρα μας ως περιφερειακό ενεργειακό κόμβο και προς αυτήν την κατεύθυνση κινούνται και οι διασυνοριακές υποδομές φυσικού αερίου που βρίσκονται υπό κατασκευή.

## ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Η ενεργειακή μετάβαση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς την κινητοποίηση σημαντικών κεφαλαίων και δημόσιων και ιδιωτικών.

Για την επίτευξη των στόχων του 2030 υπολογίζεται ότι θα χρειαστούν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο επενδύσεις της τάξεως των 180 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως ενώ για την χώρα μας υπολογίζονται συνολικές επενδύσεις άνω των 34 δισεκατομμυρίων ευρώ σε βάθος δεκαετίας.

*[ο τελευταίος αυτός αριθμός αφορά το ΕΣΕΚ του Ιανουαρίου. Με τους πιο φιλόδοξους στόχους ΑΠΕ και ΕΞΕ εκτιμάται ότι θα υπάρξουν επενδύσεις σημαντικά μεγαλύτερες]*

Η Ελληνική Κυβέρνηση διαθέτει και την πολιτική βούληση και την απαραίτητη τεχνογνωσία για να διεκδικήσει αυξημένα κεφάλαια από τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού της επόμενης περιόδου 2021 - 2027, προβλέπεται ότι το 25% των πόρων, που εκτιμάται γύρω στα 320 δισεκατομμύρια ευρώ, θα διατεθεί σε δράσεις σχετικές με την κλιματική αλλαγή.

Έτσι, σημαντικά θα είναι τα κονδύλια των Διαρθρωτικών Ταμείων για την ενέργεια και το κλίμα (περίπου 35%), και ήδη βρισκόμαστε σε διαβούλευση με το Υπουργείο Ανάπτυξης, σχετικά με τις προτεραιότητες του αναπτυξιακού προγραμματισμού της επόμενης επταετίας.

Οι ελληνικοί φορείς, δημόσιοι και ιδιωτικοί, θα διεκδικήσουν μερίδιο στους πόρους χρηματοδοτικών εργαλείων όπως το

Horizon Europe (περίπου 33 δισεκατομμύρια ευρώ προορίζονται για την κλιματική αλλαγή), το Connecting Europe Facility (περίπου 15 δισεκατομμύρια ευρώ για αντίστοιχες δράσεις) και το InvestEU (περίπου 4 δισεκατομμύρια ευρώ επίσης για αντίστοιχες δράσεις).

Θα επιδιώξουμε επίσης αυξημένες εισροές από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (Just Transition Fund), εκτιμώμενου ύψους 35 δισεκατομμυρίων ευρώ περίπου, τη σύσταση του οποίου έχει ανακοινώσει η νέα Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μέσω του ταμείου αυτού θα χρηματοδοτηθούν επενδύσεις για τις λιγνιτικές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης. Με τις ενέργειές μας θα διασφαλίσουμε ότι οι περιοχές αυτές θα πληρούν τα κριτήρια χρηματοδότησης προκειμένου να απορροφήσουν τα υψηλότερα δυνατά κεφάλαια.

Η πρόσφατη απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να πάψει να χρηματοδοτεί νέα έργα που αφορούν ορυκτά καύσιμα (συμπεριλαμβανομένου και του φυσικού αερίου) από το 2022 είναι ενδεικτική της κατεύθυνσης προς την οποία στρέφονται πλέον τα επενδυτικά κεφάλαια. Είναι άλλωστε πολιτική επιλογή της νέας ηγεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μετατραπεί σταδιακά η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε μια «Κλιματική Τράπεζα» («Climate Bank»).

Οι επενδυτικές ανάγκες της ενεργειακής μετάβασης δεν μπορούν να καλυφθούν αποκλειστικά από δημόσια/ευρωπαϊκά κεφάλαια. Τα ιδιωτικά κεφάλαια έχουν να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή.

Υπό αυτό το πρίσμα, στόχος της Κυβέρνησης είναι η διαμόρφωση ενός ελκυστικού πλαισίου για μακροχρόνιες στρατηγικές επενδύσεις που θα ενισχύσουν τον ανταγωνισμό, θα εισάγουν νέες καινοτόμες τεχνολογίες, θα βελτιώσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς όφελος των



τελικών καταναλωτών και θα δημιουργούν νέες καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.

Σε αυτή τη φάση, αποτελεί προτεραιότητα της Κυβέρνησης η προσέλκυση των ιδιωτικών αυτών κεφαλαίων στα δίκτυα διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού προκειμένου να επιταχυνθεί η ανάπτυξή τους και η περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό συνεπώς προχωράμε άμεσα στην ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ ενώ βούλησή μας είναι και η δρομολόγηση της ιδιωτικοποίησης του ΔΕΔΔΗΕ εντός του επόμενου έτους με την διοίκηση της ΔΕΗ να κινείται προς αυτή την κατεύθυνση με γρήγορους ρυθμούς.

## ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Κυρίες και κύριοι,

Στο νέο ενεργειακό τοπίο που διαμορφώνεται δεν χωρά αμφιβολία ότι οι καθαρές μορφές ενέργειας και η λελογισμένη κατανάλωσή της συμβαδίζουν πλήρως με την οικονομική ανάπτυξη.

Το όραμά μας είναι μια Ελλάδα που θα αποτελεί περιφερειακό ενεργειακό κόμβο, θα είναι ενεργειακά ασφαλή, με μια ανάπτυξη δίκαιη και πραγματικά βιώσιμη, σε έναν πλανήτη που έχει μέλλον.

Με τρόπο αποφασιστικό διαμορφώνουμε όλες εκείνες τις απαραίτητες συνθήκες προκειμένου να δούμε το όραμά μας να πραγματοποιείται.